

ՊԵՐՍՈՆԱԿԱՆ ԲՈՒԹՅԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՊԵՐՍՈՆ

ՀԿ (Բ) Պ ԿԵՆՏՐՈՆԻ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԳԻՏԱՅԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ՔԼՈՎՆՈՏ

№ 6 (25)

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԵՐԹԻ
ՀՐԱՏՈՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

1945

Պրովետարներ բոլոր երկրներին, միացե՛ք!

Հ Կ (Բ) Պ ԿԵՆՏԿՈՄԻ
ԴՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿՆՈՏ

№ 6 (25)

«Սովետական Հայաստան» թերթի
հրատարակչություն
1945

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ԼԻՈՎԻՆ Ի ՍՊԱՍ ԴՆԵԼ ԳԱՐՆԱՆԱՑԱՆԻ ՀԱԶՈՂ ՍՎԱՐՏՄԱՆԸ

Պատերազմական շրջանի այս շորթորդ դարնանացանք մճռող նշանակություն ունի սովետական ժողովրդին և մեր քաջարի կարմիր Բանակին սննդով, իսկ աբղյու-նաբերությանը հումքով ապահովելու դոր-ծում: Այս տարվա հաղթանակի բերքի ստացումը առաջին հերթին պայմանավոր-ված է դարնանացանի հաջող նախապառ-րաստումով ու անցկացումով. Կոլխոզների, կոլխոզնիկուհիների, ՄՏ կայանների և սովխոզների, բանվորների ու քանվորու-հիների, դյուղատնտեսության բնագավառի ոչխատողների ուժերը մոբիլիզացնելու և դարնանացանը ժամանակին ու բարձր որա-կով ավարտելու համար անհրաժեշտ է դոր-ծի դնել պարտիական քաղաքական, ագի-

1520-54

առաջին մասնաշաղկան աշխատանքը բոլոր
ձևերն ու մեթոդները :

Զորքորդ տարին է, որ կոլխոպային գյու-
ղացու թյուներ դարձանաչանը սկսում է սո-
վեաական ժողովրդի հայրենական մեծ
պատերազմի պայմաններում : Պատերազմի
առաջին իսկ օրից մեր կոլխոպայիններն ու
կոլխոպայինները հանդես բերեցին
հայրենասիրական պարտքի մեծադույն զի-
տակցում : Անհամեմատ ընդարձակվել է
ցանքերի տարածությունը, բարձրացել ա-
նասունների մեկրատուությունը, իսկ կոլ-
խոպայինները, կոլխոպայինները և կոլխոպայինու-
հիները ժամանակից շուտ կատարել են սկե-
տական բոլոր պարտաւորությունները և
կարմիր Բանակի Փոնդին հատկացրող մա-
ծումները :

Ներկայումս կոլխոպային գյուղի աշխա-
տավորության և մեր գյուղատնտեսության
աշխատանքի մարտական ծրագիրն են հան-
դիսանում ՍՍՌԽ Ժողկոմսովետի ու Համ-
կ(բ)Պ Կենտկոմի, ինչպես նաև Հայկական
ՍՍՌ Ժողկոմսովետի և Հայաստանի Կ(բ)Պ
Կենտկոմի որոշումները՝ 1945 թվի գյու-
ղատնտեսական աշխատանքների պլանի մա-
սին :

Մեր պարտական և կոմերիտական կադ-
մակերպությունները մարտիկացներով գյու-
ղի աշխատավորությանը, այս տարի անհա-
մեմատ նախապատրաստված սկսեցին դար-
ձանաչանը : Շատ չրջաններ, կոլխոպային և
ՄՏ կախաններ ժամանակին ավարտեցին
գյուղատնտեսական դարձիքների և տրակ-
տորների նորոգումը, սրահասույին մասե-
րի հայթայթումը և կատարեցին դաշտերի
պարարտացման պլանը : Իրենց օրինակի
աշխատանքով աչքի բնկան Ալավերդու չր-
ջանի՝ Ծախեր և Կաճաճկուտ, Կիրովակա-
նի չրջանի՝ Ղչլաղ, Գորխաի չրջանի՝ Ուրն-
ձորեակ և Քարաչեն գյուղերի պարտական
կադմակերպությունները :

Գարնանաչանը նոր է սկսվել և այն տա-
րածվում է սեպտեմբերիկայի մյուս չրջանե-
րում : Անհրաժեշտ է աշխատանքի պարտա-
կան, քաղաքական և մասնաշաղկան աշխա-
տանքը յիտվին ի սպաս դնել նրա հաջող
աւարտմանը :

Գյուղական պարտական կադմակերպու-
թյունները որոշ ձեռնարկումներ են արել
ծախերու քաղաքական մասնաշաղկան աշ-
խատանքը դարձանաչանի ժամանակ : Բոլոր
չրջաններում տեղի են ունեցել ագիտատոր-
ների, ագիտակուլեկտիվների ղեկավարների և

200 սալ տեղական պարագրամայութիւն: Գործիս չըջանի Բարաչեն գյուղի կոլխոզը սոցիալիստական մրցութեան մեջ է մտել հարեան գյուղի կոլխոզի հետ և պարտախորութեան քաանձնել դարնանացանն ավարտել ժամկետից չուտ: Այժմ Բարաչենի կոլխոզի յարաքանչյուր բրիգադայում, օղակում ծախարչում է սոցիալիստական մրցութեանը:

Գարնանացանի ընթացքում կարևոր դեր ունեն կատարելու գյուղական քաղ-գուհիմնարկները, ակումբները, դրադարանները, բեթերցարանները և չըջանալին պարտկարիներները: Անհրաժեշտ է լայնորեն ծախարի մասնագիտութեան քաղաքական աշխատանքը և աղբտնիկական պրոպագանդան: Ամենօրյա բարձրաձայն բեթերցանութեան միջոցով մասնագիտացնել Մոսկտական Ինֆորմբյուրոյի հաղորդակցութեանները, սոցմաճակատային էպիգրոմները, մամուլում հրապարակող գյուղատնտեսական գիտապետութեան և բնադիտական հոգմաճներ, սխտեմատիկարար կադմակերպել ինքնադործ խմբակներ և կուլթներ: Ահմ տեղպետը է սրբի դաշտում ցուցադրական աշխատակալի կադմակերպմանը:

8

Երիտասարդութեան մեջ տարվող ազրոտեխնիկական պրոպագանդան նույնպես կատարելու նշանակութեան ունի: Գարնանացանի հաջող ավարտումը մեծ մասամբ կախված է գյուղի կոմերիտական և արտախորութեան երիտասարդութեան աշխատանքից: Անհրաժեշտ է երիտասարդութեան մեջ մասնագիտացնել բարձր բերքի ստաջապիտ օղակների հաղթուտ փորձը: Այդ տեսակետից օրինակելի աշխատանք է կադմակերպել Նոր Բայադետի չըջանի Ղչաղ գյուղի կոլխոզային ակումբը: Ակումբին կից դործող ազրոտեխնիկական խմբակի պարագմունքներին մասնակցում են կոմերիտականները, կոլխոզնիկներն ու կոլխոզնիկուհիները: Նրանք դրույցներ են լսել դարնանացանի հաջող նախապետութեան, բարձր բերքի ստացման, աղբտնիկման, բարձր բերքի երիտասարդական օղակների և այլ հաղթների շուրջը:

Գարնանացանի ժամանակ խոշոր աշխատանք ունեն կատարելու ռեսպուբլիկական չըջանալին թերթերն ու իլլյուստրները: Նրանք պետք է սխտեմատիկարար բուսաբանեն դարնանացանի ընթացքը, մասնագիտացնեն ստաջապիտ բրիգադաների, օղակ-

9

ների, կոլխոզնիկների, կոլխոզնիկուհիների, ՄՏ կայանների, բանվորների, բանվորուհիների և աղիտատուրների փորձը:

Կոլխոզային գյուղի աշխատավորության քաղաքական դաստիարակության դորժում մեծ դեր ունեն կատարելու կիներն և թատրոնները: Անհրաժեշտ է դարնանացանի ժամանակ ապահովել կինոցուցադրումները, դորժի դնել եղած կինոսարքավորումները, կազմակերպել կինո-ֆեստիվալներ:

ՀամԿ(բ)Պ Կենտկոմը և Հայաստանի Կ(բ)Պ Կենտկոմը դարնանացանի ժամանակ քաղաքական-մասնայական աշխատանքի կազմակերպման մասին ընդունած իրենց որոշումներում պարտիական և կոմերիտական կազմակերպություններից և աղիտատուրներից պահանջում են օրինակելի կերպով կազմակերպել աշխատանքը, հաջողությամբ ավարտել պատերազմական տարվա դարնանացանը և դրանով իսկ ապահովել հողթանակի առատ բերքի ստացումը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌԻ ԺՈՂԿՈՄՍՈՎԵՏՈՒՄ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Կ(Բ)Պ ԿԵՆՏԿՈՄՈՒՄ

Հայկական ՍՍՌԻ ժողկոմսովետը և Հայաստանի Կ(բ)Պ Կենտկոմը ընդունեցին հետևյալ որոշումը. «Հայկական ՍՍՌ-ում գյուղատնտեսական աշխատանքների 1945 թվի պլանի մասին»:

1. Հաստատել գյուղատնտեսական աշխատանքների 1945 թվի պլանը հետևյալ ցուցանիշներով.

1. ՅԱՆՔԱՆԱԿԱՆ ՍՍՌԻ ԺՈՂԿՈՄՍՈՎԵՏՈՒՄ Կ(Բ)Պ ԿԵՆՏԿՈՄՈՒՄ

ա) Հացահատիկային կուլտուրաներ—ընդամենը 352,4 հազար հեկտար:

Այդ թվում՝			
աշնանացան	192,0	հազ.	հեկտ.
դարնանացան	160,4	»	»
Գրանցից՝			
ցորեն	65,0	»	»
դարի	72,0	»	»

կորեկ	2,0	Հազ.	հեկտ.
վարսակ	1,0	»	»
վիկա սերմի համար	1,0	»	»
եգիպտացորեն	2,0	»	»
բրինձ	0,9	»	»
լոբազգի հացահատիկայիններ	5,0	»	»

Այդ բվում՝

լոբի	2,0	»	»
ոսպ	1,0	»	»
այլ լոբազգի հացահատիկայիններ	2,0	»	»

բ) Տեխնիկական կուլտուրաներ — ընդամենը 36,0 հազար հեկտար:

Այդ բվում՝

բամբակենի	13,5	Հազ.	հեկտ.
ծխախոտ	8,0	»	»
շաքարի ճակնդեղ	3,0	»	»
գանգրավուշ	10,0	»	»
արևածաղիկ	1,0	»	»
խորդենի	0,2	»	»
դալմաթյան երիցուկ	0,3	»	»

գ) Կերաբույսեր —

ընդամենը 40,3 հազ. հեկտ.

Այդ բվում՝

միամյա խոտաբույսեր	1,5	»	»
--------------------	-----	---	---

12

սիլոսային կուլտուրաներ

1,8 հազ. հեկտ.

արմատապտուղներ

2,0 » »

բազմամյա խոտաբույսերի հնձի տարածությունը՝ հատորդ տարիների ցանքերի հետ

35,0 » »

դ) Բոստանա-բանջարանոցային կուլտուրաներ —

ընդամենը 22,3 հազ. հեկտ.

Այդ բվում՝

կարտոֆիլ 14,8 » »

բոստան 1,5 » »

բանջարեղեն 6,0 » »

Իրանցից՝

կաղամբ 2,0 » »

սոխ և սխտոր 0,8 » »

ե) Ընդամենը գարնանացան կուլտուրաների ցանքեր՝

նախորդ տարիների

րի խոտաբույսերի

հետ միասին 259,0 » »

զ) Ընդամենը գարնանացան և աշնանացան կուլ-

տուրաներ

13

տուրաներ 451,0 հազ. հեկտ.
 է) Բացի դրանից,
 բազմամյա խոտա-
 բույսերի հնթա-
 ցանք 15,0 » »

ը) Հացահատիկային
 կուլտուրաների աշ-
 նանացան ցանք՝
 1946 թ. բերքի հա-
 մար 180,0 » »

Բ. ԿՈԼԵՈՂՆԻԿՆԵՐԻ ՏՆԱՄԵՐՁ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐՈՒՄ

ա) Կարտոֆիլի ցանք 6,0 հազ. հեկտ.
 Գ. ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

ա) Գարնանացան հա-
 ցահատիկային կուլ-
 տուրաներ 0,1 հազ. հեկտ.

2. ԲԱԶՄԱՄՅԱ ՏՆԿԻՆԵՐԻ ՏՆԿՈՒՄԸ ԿՈԼԵՈՂՆԵՐՈՒՄ

ա) Խաղողի նոր
 աչիներ 1000 հեկտար
 Այդ բվում՝
 դարնանը 600 »
 աշնանը 400 »
 բ) Խաղողի տնկարան-
 ներ 100 »

14

դ) Պտղատու նոր
 աչիներ 700 հեկտար
 Այդ բվում՝
 դարնանը 200 »
 աշնանը 500 »

դձ Պտղատու ծառերի
 տնկարաններ 100 »
 Այդ բվում՝

Հողժողկոմատի պետա-
 կան տնկարաններ 20 »

ե) Հատապտղային տըն-
 կիներ 10 »

3. ԹԹԱՍՏԱՆՆԵՐ ԿՈԼԵՈՂՆԵՐՈՒՄ

Թթենու ցանք 10 հեկտար
 Թթենու սերմնադաշտեր 20 »

Այդ բվում՝
 դարնանը 10 »

Թթատաններ 100 »

բնավոր թթենի դարնանը 500 հազար
 հատ:

4. ԱԳՐՈՏԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԱՆՅԿԱՅՈՒՄԸ ԿՈԼԵՈՂՆԵՐՈՒՄ

ա) Մաքուր ցեղ 95,0 հազ. հեկտ.

բ) ցրտահերկ 150,0 » »

գ) հացահատիկի

15

ցանք չարավիզաց- ված սերմերով	20,0 հազ. հեկտ.		
դ) կարտոֆիլի ամա- ռային ցանք	1,0 »	»	»
ե) գոմաղբա-մոխրային պարարտանյութե- րի փոխադրում	1,5 միլ.	տոննա	
զ) լոբազգի կուլտուրաների նիտրոգենացում	10,0 հեկտար:		

5. ԿԵՐԱՌՈՒՅՍԵՐԻ ՍԵՐՄԱՌՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԼԷ
ԿՈՒՆՈՋՆԵՐՈՒՄ

Բազմամյա խոտաբույսերի սերմնանոց- ներ պահելը	10,0 հազ. հեկտ.		
Այդ թվում՝			
կորնզան	8,9 »	»	»
առվույտ	1,0 »	»	»
երեքնուկ	0,1 »	»	»

6. ԲԱՆՋԱՐԱՆՈՅԱՅԻՆ ԿՈՒՆՈՒՐԱՆԵՐԻ ԵՎ
ԿԵՐԻ ԱՐՄԱՏԱՊՏՈՒՂՆԵՐԻ
ՍԵՐՄԱՌՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

ա) Բանջարանոցային կուլտուրաների սերմնանոցներ պա- հելը սերմնաբուծա- կան կոլխոզներում	420 հեկտար		
---	------------	--	--

Այդ թվում՝			
հրկամյա կուլտուրաներ	115 հեկտար		
բ) Կերի արմատապտուղներ	200 »		
Այդ թվում՝			
տնկում	100 »		

7. Հաստատել կոլխոզների հիմնական
գյուղատնտեսական կուլտուրաների մեկ
հեկտարի բերքատվության հետևյալ պլանը.
Հացահատիկային կուլտուրաներ (քար-
նանացան և աշնանացան), միջին բերքա-
տվությամբ

Այդ թվում՝			
ոռոգելի հողերում	15,0 »		
քամբակենի	13,0 »		
ծխախոտ	7,0 »		
շաքարի ճակնդեղ	160,0 »		
արևածաղիկ	8,0 »		
դանդրավուշ	3,0 »		
կարտոֆիլ	80,0 »		
խաղող	70,0 »		
կորիզավոր պտուղներ	60,0 »		
սերմավոր պտուղներ	50,0 »		
սիլոսային	95,0 »		
բազմամյա խոտաբույսեր	30,0 »		
միամյա խոտաբույսեր	20,0 »		
բնական խոտհարքների խոտ	13,0 »		

կերի արժատապատուներ 200,0 ցենտներ
 կորնգանի սերմ 4,5 »
 առվույտի սերմ 1,5 »
 երեքնուկի սերմ 1,5 »

8. Հաստատել տրակտորային աշխատանքների պլանը (առանց կալսումի) 325,0 հազար հեկտար պայմանական հերկի ծախվով, այդ թվում գարնանավար-կրկնավար 65,0 հազար հեկտար:

նախապահային

կուլտիվացիա

10,0 հազ. հեկտ.

գարնանացանի շար-

քացան

25,0

»

»

ցելահերկ

35,0

»

»

ցելի կուլտիվացիա

20,0

»

»

շարահերկ բույսերի

կուլտիվացիա

50,0

»

»

բերքահավաք կոմ-

բայններով

35,0

»

»

աշնանացան կուլտու-

րաների ցանք

35,0

»

»

ցրտահերկ

65,0

»

»

կալսում

70,0

հազ.

տոննա

9. Հանձնարարել Հայկական ՍՍՌ-ի Հող-ժողկոմատին՝ մինչև 1945 թվի մարտի 5-ը գյուղատնտեսական աշխատանքների 1945

18

թվի պլանը հասցնել առանձին շրջաններին և ՄՏԿ-ներին:

Հանձնարարել շրջավանդների գործկոմներին, պարտիայի շրջկոմներին, շրջանային հողբաժինների վարիչներին և ՄՏԿ-ների ղեկավարներին՝ 3 օրվա ժամկետում 1945 թվի պլանները հասցնել յուրաքանչյուր կոլխոզի, կոլտոզիկի և անհատական տնտեսության:

10. Հայկական ՍՍՌ-ի ժողկոմսովետը և Հայաստանի Կ(բ)Պ Կենտկոմը պարտավորեցնում են Հող-ժողկոմատին, շրջավանդների գործկոմներին, պարտիայի շրջկոմներին, շրջանային հողբաժիններին և ՄՏԿ-ների ղեկավարներին՝ ապահովել մեքենատրակտորային կաշանների ժամանակին նախապատրաստումը գարնանացանին և գարնան գյուղատնտեսական աշխատանքների կազմակերպված անցկացումը՝ որակական բարձր ցուցանիշներով: Այդ նպատակով՝

ա) մինչև գյուղատնտեսական աշխատանքները սկսվելը, շրջկոմի քարտուղարից, շրջգործկոմի նախագահից, շրջհողբաժնի վարիչից և մյուս ՄՏԿ-ի ղեկավարից թաղկացած հանձնաժողովների միջոցով, պետական ստուգման ենթարկել, թե ինչ չափով պատրաստ է յուրաքանչյուր ՄՏԿ

19

դարնան դաշտային աշխատանքներին, հատուկ ուշադրություն նվիրելով կադրերի ճիշտ տեղաբաշխմանը տրակտորային բրիգադաներում, բրիգադաների կոմպլեկտավորմանը և նրանց ապահովմանը կցվող և չուղ ու վառելանյութ լցնող ինվենտարով, գործիքներով, տակառներով, պահեստի մասերով և ՄՏԿ-ների նախապատրաստմանը դաշտում տրակտորների տեխնիկական բուսասարկմանը.

բ) ՍՍՌՄ Ժողկոմսովետի և ՀամԿ(բ)ՊԿ նենտկոմի որոշմանը համապատասխան, որպես կանոն, սահմանել, որ նոր պատրաստված տրակտորիստներին պետք է թույլ տալ ինքնուրույն աշխատանք կատարել միայն այն քանից հետո, երբ նրանք 3 շաբաթվա ստամ են անցել դաշտային աշխատանքներում ախագ տրակտորիստի գեկավարությամբ.

գ) լաշնորեն արմատավորել առաջավոր տրակտորային բրիգադաների և կոլխոզների փորձը՝ տրակտորային բրիգադաներում՝ տեղական շինանյութներից՝ տրակտորիստների և կոլխոզների ուժերով, տրակտորները տեխնիկապես խնամելու համար ամենահասարակ արհեստանոցներ ու ծածկեր և, բրիգադաներում վառելանյութ պահելու համար,

20

ամենահասարակ նկուղներ կառուցելու ասպարեզում.

դ) կոլխոզների հետ կնքված պայմանագրերին համապատասխան, 1945 թվի ապրիլի 1-ից ոչ ուշ, յուրաքանչյուր տրակտորային բրիգադայի համար սահմանել տրակտորային աշխատանքի տարեկան առաջադրանքներ՝ մատնանշելով կոլխոզները, տրակտորային աշխատանքների տեսակները և դրանց կատարման ժամկետները. կազմել աշխատանքային պլաններ դարնան դաշտային աշխատանքների ժամանակաշրջանի համար, ինչպես նաև հանձնել տրակտորներ և գյուղատնտեսական մեքենաների տեխնիկական խնամքի գրաֆիկ՝ բոլոր գյուղատնտեսական աշխատանքների ժամանակաշրջաններին.

ե) մինչև դարնանացանի սկսվելը դաշտային աշխատանքների ամբողջ ժամանակաշրջանի համար, որպես կանոն, խոշոր կոլխոզներում տրակտորային բրիգադաները ամրացնել դաշտավարական բրիգադաներին, իսկ փոքր կոլխոզներ սպասարկելիս՝ մեկ կամ մի խումբ կոլխոզների.

զ) 1945 թվի համար պահպանել պարզեցման լճարում տրակտորիստներին՝ դարնանացանի ժամանակաշրջանում սահման-

ված 15 օրվա առաջադրանքները կատարելու համար, ինչպես նաև պահպանել տրակտորիստների աշխօրերի կրկնակի շափով դրանցումը և հերկի աշխատանքի տուօրին վեց օրում վառելանյութի ծախսման նորմայի 10 տոկոսի բարձրացումը:

Է) ապահովել վառելանյութի ՄՏԿ փոխադրելը գարնան դաշտային աշխատանքները սկսվելուց առաջ, օգնություն ցույց տալով ՄՏԿ-ներին ավտոմոբիլային ու սալային տրանսպորտով, բեռնելով գյուղատնտեսական մթերքների փոխադրումով զբաղված տրանսպորտը ետ վերադառնալիս:

11. Պարտավորեցնել շրջավեանների գործկոմներին, պարտիայի շրջկոմներին, շրջանային հոգբաժիններին և կոլխոզների վարչություններին՝

ա) մինչև գարնան աշխատանքների բուկրավելը լրիվ քանակությամբ ապահովել յուրաքանչյուր կոլխոզում հացահատիկային, տեխնիկական, քանջարանոցային, կերի կուլտուրաների, կարտոֆիլի սերմացուն ինչպես նաև անհրաժեշտ շափով սածիլների պաշար գարնանացանի պլանը կատարելու համար, խիստ վերահսկողություն սահմանելով սերմֆոնդերի որակի ու պահ-

22

պանություն հետադառնալով:

բ) Վերջին մարտի 15-ը ցանքի համար ոչ պիտանի կամ սովորական սերմերը փոխանակել սորտային սերմերով:

գ) յուրաքանչյուր կոլխոզում լիովին զրտել, տեսակավորել և սահմանված կոնդիցիաներին հասցնել բոլոր կուլտուրաների սերմֆոնդերը, ինչպես նաև ժամանակին ստուգել սերմերի ծլունակությունը, խոնավությունը, աղտոտվածությունը և հիվանդություններով ու վնասատուներով վարակված լինելը:

12. Պարտավորեցնել շրջավեանների գործկոմներին և պարտիայի շրջկոմներին՝

ա) դաշտային աշխատանքները սկսվելուց հրկու շաբաթ առաջ ստուգում կազմակերպել, թե գարնանացանին ինչ շափով պատրաստ է յուրաքանչյուր կոլխոզը, լայնորեն կիրառելով փոխադարձ ստուգումը:

բ) հանձնարարել կոլխոզներին՝ քաշող ուժը պակաս լինելու դեպքում թեև դաշտային ու փոխադրական աշխատանքների ասպարեզում օգտագործել կոլխոզների ու կոլխոզնիկների սակավ կաթնատու կովերին՝ ապահովելով նրանց հոգատար խրնամբը:

23

կոլխոզնիկներին առանձնացված կովերը որպես կանոն, պետք է աշխատեցնեն այն կոլխոզնիկները, որոնց պատկանում են այդ կովերը:

Դաշտային փոխադրական աշխատանքներում կոլխոզնիկներին կովերն օգտագործելիս, ապահովել անհրաժեշտ քանակությամբ կոշտ կերի հատկացումը այդ կովերի համար:

13. Պարտավորեցնել շրջսովետների ղործկոմներին, պարտիայի շրջկոմներին, կոլխոզների վարչություններին և սովխոզների գիրեկտորներին՝ ապահովելու կոլխոզների և սովխոզների տերիտորիայում ապրող ամբողջ աշխատունակ բնակչության, կոլխոզնիկներին ու նրանց ընտանիքների անդամների, սովխոզների բանվորների ու ծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների, ինչպես նաև արդյունաբերության և տրանսպորտի աշխատանքում շղթադված ոչ կոլխոզնիկ մյուս աշխատունակ բնակչության պարտադիր մասնակցությունը դաշտանտեսական աշխատանքներին:

14. ՍՍՌՄ Ժողկոմսովետի և ՀամԿ(բ)Պ Կենտկոմի որոշմանը համապատասխան, դաշտային աշխատանքներն սկսվելուց մեկ ամիս առաջ ազատել կոլխոզները աշխատյալ

24

պարհակից և արգելել առանց ՍՍՌՄ Ժողկոմսովետի թույլտվության որևէ մոբիլիզացիայի ենթարկել կոլխոզների քաշող ուժը:

Ոչ ուշ, քան դաշտային աշխատանքները սկսվելուց 3 շաբաթ առաջ, կազմակերպել կենդանի քաշող ուժի ուժեղ կերակրումը և հանդիսատի: Կոլխոզների կենդանի քաշող ուժի ապօրինի մոբիլիզացման համար մեղավոր անձանց ենթարկել քրեական պատասխանատվության:

15. Պարտավորեցնել Հողժողկոմատին, շրջսովետների ղործկոմներին, պարտիայի շրջկոմներին, շրջանային հողբաժիններին, ՄՏԿ-ների և սովխոզների գիրեկտորներին, կոլխոզների վարչություններին՝ մինչև դարնան դաշտային աշխատանքները սկսվելը յուրաքանչյուր կոլխոզում և սովխոզում ագրոնոմիական անձնակազմի ուժերով մշակել ագրոտեխնիկական կոնկրետ միջոցառումներ՝ դարնանացանը կատարելու և 1945 թվի ցանքերը խնամելու համար:

Արգելել, ում էլ որ լինի, ագրոնոմների հետ միասին կոլխոզների սահմանած ագրոտեխնիկական միջոցառումների վերացումը կամ փոփոխումը՝ առանց այդ միջոցառումները սահմանած ագրոնոմի գիտության

25

կամ առանց շրջանային հողքաժնի գլխավոր ագրոնոմի, իսկ սովխոզներում՝ տրեստի գլխավոր ագրոնոմի թույլտվությամբ:

16. Պարտավորեցնել Հայկական ՍՍՌ Հողփողկոմատին, պարտիսյի շրջկոմներին, շրջսովետներին գործկոմներին և շրջանային հողքաժնիներին՝ ապահովել յուրաքանչյուր կոլխոզում ամեն մի կուլտուրայի սահմանված չափով սերմնադաշտերի հատկացումը դարնանացանք սկսելուց առաջ և այդ սերմնադաշտերի ամրացումը առանձին օգտակներին, բարձր ագրոտեխնիկայի կիրառումը սերմնադաշտերում և առանձնացված բոլոր սերմնադաշտերը ձևակերպել համապատասխան ակտերով:

Կոլխոզներում սերմնադաշտերը ճիշտ առանձնացնելու և սահմանված ագրոտեխնիկան պահպանելու համար պատասխանատվությունը դնել շրջանային հողքաժնիների սերմնաբույծ ագրոնոմների և կոլխոզների նախագահների վրա:

17. Խոտադաշտյան ճիշտ ցանքաշրջանառությունները ամենաարագ յուրացնելու նպատակով, 1945 թվին ապահովել սահմանված չափով բազմամյա կերաբույսերի սերմնանոցների ժամանակին առանձնացումը յուրաքանչյուր կոլխոզի լավագույն

26

հողամասերից, սահմանելով դրանց պատշաճ խնամքը և ապահովել բազմամյա խոտերի լավորակ սերմերի բարձր բերքի ընտացումը:

18. Ոռոգիչ սխառնաժամանակին նախապատրաստելն ապահովելու և գյուղատնտեսական կուլտուրաների ոռոգումը կադմակերպված անցկացնելու նպատակով, Հայկական ՍՍՌ Ժողկոմսովետը և Հայաստանի Կ(ք)Պ Կենտկոմը պարտավորեցնում են Հայկական ՍՍՌ Զրտնոժողկոմատին, Հողփողկոմատին և շրջսովետների գործկոմներին՝

ա) ապահովել ոռոգիչ առուները մաքրելու և վերանորոգելու աշխատանքի լավորակ կատարումը հետևյալ ժամկետներում՝ դաշտային շրջաններում՝ մինչև ապրիլի 1-ը, նախալեռնային գոտու շրջաններում՝ մինչև ապրիլի 15-ը, լեռնային գոտու շրջաններում՝ մինչև մայիսի 1-ը:

բ) մինչև մարտի 20-ը մշակել և հաստատել ըստ առանձին ոռոգիչ սխառնմաների ու շրջանների, գյուղատնտեսական կուլտուրաների ոռոգման դիֆերենցված նորմաներ ու ժամկետներ, հաշվի առնելով հողային պայմանները, ագրոտեխնիկան և բերքատվությունը:

Այն շրջաններում, որտեղ ստորերկրյա ջուրը բարձր մակարդակ ունի, վերանայել ուղղման նորմաները՝ դրանք նվազեցնելու ուղղությամբ և խիստ վերահսկողություն հաստատել սահմանված նորմաները անպայման կատարվելու վրա.

դ) ջուրը բաց թողնելու համար սահմանված լիմիտներին համապատասխան, կազմել և հաստատել միջշրջանային և միջկոլխոզային ջրաբաշխման պլանները, — դաշտային սիստեմում՝ մինչև ապրիլի 1-ը, նախալեռնային գոտու սիստեմում՝ մինչև ապրիլի 15-ը, լեռնային գոտու սիստեմում՝ մինչև մայիսի 5-ը: Ներկոլխոզային և ներսոլխոզային ջրօգտագործման պլանները կազմել ու հաստատել դաշտային գոտու սիստեմներում մինչև ապրիլի 10-ը, նախալեռնային գոտու սիստեմներում՝ մինչև ապրիլի 25-ը, լեռնային գոտու սիստեմներում՝ մինչև մայիսի 15-ը.

դ) առուններից ջուրը բաց թողնել այն լիմիտներին համապատասխան, որոնք հաստատվել են ջրօգտագործման պլաններին հիման վրա, հաշվի առնելով ոռոգման ալյուրների ջրատարողությունը և ոռոգվող հողերի մեկիտրատիվ վիճակը:

19. Պարտավորեցնել Հայկական ՍՍՌ

ՇՐՋԱՆՆԵՐ		Ընդամենը	Հ Ա Յ Ա Ն Ա Տ Ն Կ Ա Յ Ի Ն Ն Ե Ր												
			Ա Յ Պ Ք Վ Ա Ն Ա Ր												
			Աշխատանքային	Գարնանային	Ո Ր Ո Ց Ի Գ		Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
					Ցուցիկ	Համար									
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	
				Ցուցիկ	Համար	Կրթիկ	Վերականգնողական	Գյուղատնտ.	Վանական	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.	Կառավար.		

Հողմողիմատին, տեխնիկական կուլտուրաների շրջանների շրջափեռների գործկոմներին, պարտիայի շրջկոմներին ու շրջանային հոգրաժիններին՝

ա) ապահովել դարնան կրկնակի հերկը այն դաշտերում, որոնք հատկացված են բամբակենու ցանքերի համար և որտեղ ցրտահերկ չի կատարվել, իսկ ցրտահերկ եղած հողամասերում կատարել կրկնավար, չիզելացնելով խիստ պնդացած հողերը.

բ) ապահովել բամբակենու վեգետացիոն ոռոգումը բացառապես ահոսներով, բայտահմանված նորմաների, թույլ չտալով, որ ոռոգումից հետո հողը չորանա.

գ) շաքարի ճահնդեղի համար հատկացնել ցրտահերկ կատարված, մոլախոտերով չաղբոտած, լավագույն հողամասեր՝ ապահովելով դրանց ժամանակին բարձրորակ կրկնավարը, նախօրոք պալարատացնելով դրանք հանքային պարարտանյութերով.

դ) ծխախոտ տնկել, որպես կանոն, ցրտահերկ կատարված հողում, իսկ ցրտահերկը պակասելու դեպքում՝ դարնանք հերկված և լավ մշակված հողամասերում, անպայման կրկնահերկ կատարելով:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ-ՈՒՄ ՀԱՅԱՀԱՏԻԿԱՅԻՆ
ԿՈՒՆՏՈՒՐԱՆԵՐԻ ՍԵՐՄՆԱԲՈՒԾՈՒ-
ՔՅՈՒՆԸ ԲԱՐԵԼԱՎԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայկական ՍՍՌ կոլխոզներում հացա-
հատիկային կուլտուրաների սորտային
ցանքերն էլ ավելի ընդարձակելու, ինչպես
նաև դրանց սերմնաբուծությունը բարելա-
վելու նպատակով, ՍՍՌ-Ս Ժողովրդական
կոմիսարների Սովետի որոշման համապա-
տասխան, Հայկական ՍՍՌ Ժողովրդական
ընդունեց հետևյալ որոշումը.

1. Հայկական ՍՍՌ կոլխոզներում հացա-
հատիկային կուլտուրաների սորտային ցան-
քերի 1945 թվի սլանը սահմանել 264,3
հազար հեկտար, կամ հացահատիկային
կուլտուրաների ցանքերի ընդհանուր տա-
րածություն 75 տոկոսը, բաշխելով հետևյալ
կերպով ըստ շրջանների.

Դուդքենդ
Ադին

13.000 հեկտ.
11.520 »

30

Արթիկ	12.000	հեկտ.
Ամասիա	7.500	»
Ղուկասյան	7.000	»
Սպիտակ	9.000	»
Կիրովական	3.000	»
Ալավերդի	4.500	»
Կալինինո	4.300	»
Ստեփանավան	5.200	»
Նոյեմբերյան	5.500	»
Շամշադին	8.000	»
Իջևան	2.600	»
Դիլիջան	1.100	»
Ղափան	9.000	»
Գորիս	7.000	»
Սյունի	8.800	»
Աղիզբեկով	5.200	»
Ասլարան	8.500	»
Ալադյազ	8.200	»
Միկոյան	9.600	»
Մեղրի	3.000	»
Ախուրա	11.000	»
Նոր Բաշադեա	5.000	»
Սևան	7.000	»
Բառարդեշար	14.200	»
Մարտունի	7.000	»
Կրասնոսելսկ	8.200	»
Էջմիածին	4.200	»

Հոկտեմբերյան	2.200	հեկտ.
Աշտարակ	12.530	»
Կոտայք	12.000	»
Քալին	9.200	»
Ձանդիբասար	2.000	»
Վեդի	4.700	»
Ղամարլու	2.700	»
Ղարաբաղլար	7.550	»
Բերիա	1.300	»

2. Սորտային սերմերի արտադրությունը կոլխոզներին մոտեցնելու համար, լրացուցիչ կերպով կազմակերպել հացահատիկային կուլտուրաների սերմնաբուծական 10 նոր տնտեսություն հետևյալ շրջաններում՝ Ղափանի, Շամշադինի, Ալավերդու, Նոր Բայազետի, Մարտունու, Ղարաբաղլարի, Ալազյազի, Ազիզբեկովի, Հոկտեմբերյանի և Ադինի շրջաններում:

Պարտավորեցնել Հայկական ՍՍՌ Հողժողովոմատին, վերոհիշյալ շրջանների սովետների գործկոմների հետ միասին, մինչև «. թ. ապրիլի 15-ը կազմել կոլխոզների ցուցակը և ներկայացնել Հայկական ՍՍՌ Հողժողովոմատին՝ դրանք իբրև շրջանային սերմնաբուծական տնտեսություններ հաստատելու համար:

3. Պարտավորեցնել Հայկական ՍՍՌ

32

Հողժողովոմատին և Ղափանի, Շամշադինի, Ալավերդու, Նոր Բայազետի, Մարտունու, Ղարաբաղլարի, Ալազյազի, Ազիզբեկովի, Հոկտեմբերյանի և Ադինի շրջանների սովետների գործկոմների նախագահներին՝ 1945 թվի ընթացքում նշված շրջանային 10 սերմնաբուծական տնտեսություններում լրբիվ ալարտել հողաշինարարական աշխատանքները՝ 1945 թվի աշնանից այդտեղ ճիշտ ցանքաշրջանառություններ մտցնելու համար, ինչպես նաև վերականգնել ցանքաշրջանառությունները շրջանային սերմնաբուծական տնտեսություններում, որտեղ դրանք խախտվել են:

4. Պարտավորեցնել Հայկական ՍՍՌ Հողժողովոմատին, շրջսովետների գործկոմների նախագահների հետ միասին՝ ամեն տարի, նոյեմբերի 15-ից ոչ ուշ, Հայկական ՍՍՌ Հողժողովոմատին ներկայացնել սերմնաբուծական յուրաքանչյուր կոլխոզում սորտային սերմեր աճեցնելու պլանը, ինչպես նաև յուրաքանչյուր կոլխոզի համար շրջանային գործկոմների կողմից նախատեսված սորտերի նորոգման պլան՝ գլխավոր ագրոնոմի, շրջանային հողբաժնի սերմնաբույծ ագրոնոմի և սմբտային փորձադաշտերի ագրոնոմների պարտադիր մասնակցությամբ:

5. Պարտավորեցնել Հայկական ՍՍՌ Հողփողկոմատին՝ ամեն տարի, դեկտեմբերի 1-ից ոչ ուշ, Հայկական ՍՍՌ Ժողկոմսովետին ներկայացնել սորտային սերմերի արտադրության և սորտերի նորացման պլանները ըստ շրջանների, որոնք պետք է կազմվեն Պետական սելեկցիոն կայանի դիրեկտորի, Հացահատիկային կուլտուրաների սորտաստուգման պետական ինստիտուտի և Գոսսորտֆոնդի Հայկական գրասենյակի կառավարչի պարտադիր մասնակցությամբ՝ ՍՍՌ Միության Հողփողկոմատին և հաստատության ներկայացվելու համար:

6. Պարտավորեցնել Հայկական ՍՍՌ Հողփողկոմատին՝ 1945 թվին ստուգման ենթարկել հացահատիկային կուլտուրաների սորտային ցանքերը շրջանային սերմնաբուծական տնտեսությունների բոլոր հողամասերում, կոլխոզների և սովխոզների սերմնադաշտերում, սելեկցիոն կայանի ցանքերում և կոլխոզների ու սովխոզների ընդհանուր ցանքերի մի մասում՝ ընդամենը 70.240 հեկտար տարածության վրա, այդ թվում 70.000 հեկտար կոլխոզների ցանքերում:

7. Կոլխոզներին իրավունք տալ՝ ստուգվող սերմնային հողամասերը սերմացվի

34

համար պիտանի չլինելու դեպքում, ստուգողի հետ միասին փոխարինել մի այլ համարժեք հողամասով՝ սերմնային լավագույն հատկություններով և ավելի բարձր բերքատվություն ունեցող ընդհանուր ցանքերից:

Պարզաբանել, որ սերմնադաշտի փոխարինումը թույլատրվում է, որպես բացառություն, յուրաքանչյուր առանձին դեպքում շրջանային գործկոմի հաստատմամբ և կարող է կատարվել ոչ ուշ, քան համապատասխան կուլտուրայի բերքահավաքը սկսվելուց 10 օր առաջ:

8. Պարտավորեցնել Հողփողկոմատին, շրջսովետների գործկոմների նախագահներին և կոլխոզների վարչություններին նախադահներին՝ սերմնադաշտերում ապահովել դաշտային աշխատանքների բարձրորակ կատարումը ագրոտեխնիկական սահմանված ժամկետներին: Սերմնադաշտերում ցանքը կատարել շրջանացված սորտերի ընտիր սերմերով:

Կատարել ցանքերի պարտադիր քաղհանում: Սերմնադաշտերի բերքի հավաքումը կատարել ընդհանուր ցանքերի բերքահավաքից առանձին: Սերմնադաշտերի բերքի կալսումից ստացված ամբողջ հացահատի-

կը անհապաղ դառնէ, կշռել, ձեակերպել ակտերով և պահել հատուկ ամբարներում, թույլ չտալով սորտերի խառնումը:

Պարտավորեցնել ՄՏԿ-ների դիրեկտորներին՝ բոլոր սերմնաբուծական կոլխոզներում դաշտերի մշակումը կատարել առաջին հերթին:

9. Պարտավորեցնել Ալագյազի, Ամասիայի, Ղուկասյանի, Ապարանի, Մարտունու, Բասարգեչարի, Սեանի, Նոր Բայազետի, Ախտաչի, Կրասնոսելսկի և Սիսիանի շրջանների շրջավեցների գործկոմների նախագահներին՝ 1945—1946 թ. թ. ապահովել աշնանացան կուլտուրաների փոխանցիկ սերմֆոնդերի կուտակումը կոլխոզներում այն հաշվով, որ վերահիշյալ շրջաններում աշնանացան կուլտուրաների ցանքերը, որպէս կանոն, կատարվեն նախորդ տարվա բերքի սերմերով:

Աշնանացան կուլտուրաների փոխանցիկ սերմֆոնդերի կուտակումը կատարել սերմնազանգերի բերքից, իսկ սերմնազանգերից հավաքված բերքը պահպանելու դեպքում՝ ի հաշիվ այն հացահատիկի, որը հավաքվել է սորտային ցանքերի քնդհանուր դաշտերից հավաքված հացահատիկով, կոլխոզների կողմից պետութեան հանդէպ իրենց սխա-

36

տավորութեանները կատարվելուց հետո:

10. Պարտավորեցնել Լենինականի պետական սելեկցիոն կայանին՝

ա) 1945 թվին ապահովել 994 ցենտներ էլիտային սերմերի արտադրութեանը:

բ) 1945 թվին կազմել սուպերէլիտի ապահովագրական ֆոնդ՝ տարեկան պահանջի 30 տոկոսի շափով, հասցնելով այդ ֆոնդը 1946 թվին սուպերէլիտի սերմերի պահանջի 50 տոկոսին:

11. Հացահատիկային կուլտուրաների լավագույն սորտերը ամենաարագ կերպով բազմացնելու և արմատավորելու, էլիտի սերմերով շրջանային սերմնաբուծական տնտեսութեանների սերմնադաշտերն ապահովելու համար, հաստատել էլիտային տնտեսութեանների ցանց հետեյալ կոլխոզներում՝

Բասարգեչարի շրջանի Նորակերտ գյուղի Կարմիր Հոկտեմբեր, Աշտարակի շրջանի Ուշան գյուղի Մոլոտովի անվան, Ախտաչի շրջանի Ֆանտան գյուղի Հարութեանյանի անվան, Վեդու շրջանի Ռեհանլու գյուղի «Արարատ» կոլխոզներում:

12. Կոլխոզներում էլիտա-սերմնաբուծական աշխատանքի ղեկավարութեանը հանձնարարել Հայկական ՍՍՌ Հողփողկոմատի

37

սորտային վարչությանը, իսկ էլիտի սերմեր
աճեցնող կոլխոզներին դիտա-մեթոդական
օգնություն ցույց տալու գործը հանձնարա-
րել է ենթակառուցվածքային պետական սեկեկցիոն կա-
յանին:

13. Պարտավորեցնել Հայկական ՍՍՌ
Հողօգտագործատին և Բասարգեշարի, Աշտա-
րակի, Ախտալի ու վեդու շրջանավանդների
գործկոմների նախագահներին՝ կոլխոզների
աճեցրած էլիտի բոլոր սերմերը լրիվ հանձ-
նել Գոսսորտֆոնդի պահեստներին:

14. ՍՍՌԾ Ժողկոմսովետի 1945 թվի
փետրվարի 24-ի որոշմանը համապատաս-
խան, էլիտի սերմեր աճեցնող կոլխոզներին
տալ հետևյալ արտոնությունները՝

ա) առաջին կարգի էլիտի սերմերի յու-
րաքանչյուր փութը, որ հանձնել է կոլխոզը
Գոսսորտֆոնդին՝ ի հաշիվ պարտադիր
հանձնումների և բնավարձի, հաշվել մեկ
փութ 20 ֆունտ և պարտադիր հանձնումնե-
րից ու բնավարձից ավելի հանձնված էլիտի
սերմերի յուրաքանչյուր փութի դիմաց 2ա-
ֆունտ սովորական կոնդիցիոն պարենային
հացահատիկ:

բ) կոլխոզների և էլիտա-սերմնաբուծա-
կան տնտեսությունների արտադրած էլիտա-

38

յին սերմերի արժեքը վճարել պետական սե-
կեկցիոն կայանների համար սահմանված
պայմաններով:

15. Պարտավորեցնել է ենթակառուցվածքային պետա-
կան սեկեկցիոն կայանին՝ առավել լայն հե-
ռանկարներ ունեցող և բարձր բերքատու
նոր ստացված սորտերը ամենաարագ կեր-
պով բազմացնելու և արտադրության մեջ
արմատավորելու նպատակով, դրանք պե-
տական սորտստուգման հանձնելու հետ
միաժամանակ, նախնական բազմացման են-
թարկել սովխոզներում ու կոլխոզներում, —
պայմանավորվելով նրանց հետ, — և արտա-
դրական գնահատական տալ:

Պարտավորեցնել Գոսսորտֆոնդի հայկա-
կան գրասենյակին՝ բազմացվող նոր, ար-
ժեքավոր սորտերից սերմերը կոլխոզներից
ընդունել շրջանային սերմնաբուծական տրն-
տեսությունների համար սահմանված պայ-
մաններով:

Նոր սորտը շրջանացվելուց հետո, պար-
տավորեցնել Հայկական ՍՍՌ Հողօգտագոր-
ծատին՝ կազմակերպել շրջանացված սորտի
սերմերի բազմացումը սեկեկցիոն կայանում,
շրջանային սերմնաբուծական տնտեսու-
թյուններում ու այլ կոլխոզներում և այդ
սերմերը Գոսսորտֆոնդի համար մթերել ոչ

39

միայն շրջանային սերմնաբուծական տրեստեսուժյուններից, այլև այլ կոլխոզներից:

16. Պարտավորեցնել կենսականի պետական սեկեկցիոն կայանին և Հայկական ՍՍՌ-ում Պետական հանձնաժողովի տեսչին՝ սխտեմատիկաբար հրապարակել սեկեկցիոն կայանի դիտական նվաճումները և սորտային ցանքերի հողամասերի գործնական տվյալները՝ դրանց հետ կոլխոզներին, սովխոզներին և ագրոնոմիական հասարակայնությանը լայնորեն ծանոթացնելու համար:

17. Կոլխոզների և սովխոզների սերմնադաշտերում ցանելու համար, կոլխոզների բարձրորակ սորտային սերմերի կարիքների անխափան բավարարումն ապահովելու նպատակով՝ պարտավորեցնել Գոսսորտֆոնդի Հայկական գրասենյակին՝ 1945 թվին կազմել սորտային սերմերի պետական ֆոնդ 900 տոննայի չափով, դրանից՝ աշնանացան սերմեր 400 տոննա և գարնանացան՝ 500 տոննա, ինչպես նաև 1945—1946 թ. թ. ստեղծել էլիտային սերմերի երկրորդ սերունդի ապահովագրական ֆոնդ տարեկան պահանջի 30 տոկոսի չափով՝ շրջանային սերմնաբուծական տնտեսությունների, կոլխոզների և սովխոզների սերմնադաշտերին:

40

ապահովելու համար՝ սորտանորայման պլանի համաձայն:

Պարտավորեցնել Հողժողկոմատին՝ մինչև 1945 թվի հունիսի 1-ը Հայկական ՍՍՌ ժողկոմսովետին հաստատելու ներկայացնել սորտային սերմեր մթերելու պլան՝ ըստ կուլտուրաների, սորտերի և շրջանային սերմնաբուծական տնտեսությունների:

18. Պարտավորեցնել Հայկական ՍՍՌ Հողժողկոմատին՝ կազմակերպել սերմնաբույծ տեխնիկներ պատրաստելու վեցամսյա կուրսեր շրջանային սերմնաբուծական տնտեսությունների և սորտային փորձադաշտերի համար, այն հաշվով՝ որ 1945 թվին պատրաստվի առնվազն 10 մարդ:

Վերոհիշյալ կուրսերն ընդունել միջնակարգ դպրոցի առնվազն 7 դասարանի կրթթուօյուն տնեցող անձանց, որոնք ունեն պտղատնտեսության առպարեղում աշխատելու գործնական փորձ:

Վեցամսյա կուրսերի բոլոր սովորողներին ապահովել ամսական 150 ռուբլի պետական թոշակով:

ԽՆԴՐՈՒՄ ԵՆՔ ՁԵՁ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՂ
ՀԱՐՑԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԳՐԵԼ «ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿ-
ՆՈՏԻ» ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆԸ (ՀԿ(Բ)Պ ԿԵՆՏ-
ԿՈՄ, ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ
ԲԱԺԻՆ): ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ ԿՏՊԱԳՐՎԵՆ
ՄԵՐ ԲԼՈԿՆՈՏԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐՆԵՐՈՒՄ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Պատասխանատու խմբագիր՝
Ս. ԱՐԵՇՅԱՆ

ՎՋ 00604. Գ. № 334. Տիրաժ 5000

Հայկական ՍՍՌ-ի ժողովրդական կից
թերթերի և ամսագրերի տպարան, Երևան